

Sekretarijat
Savjeta
za konkurentnost

* Projekat podržan od strane Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) u saradnji sa Vladom Ujedinjenog Kraljevstva: Unapređenje javno – privatnog dijaloga

PLAN RADA SAVJETA ZA KONKURENTNOST ZA 2023. GODINU

Pripremio: Sekretarijat Savjeta za konkurentnost

Podgorica, novembar 2022. godine

Uvod

Savjet za konkurentnost je prepoznat kao važna vladina platforma za javno-privatni dijalog. Pod ovim nazivom, osnovan je juna 2017. godine i održano je 17 sjednica do sada (ovaj dokument biće razmatran na 18.). Na sjednici Vlade Crne Gore 02. juna tekuće godine, donešena je Odluka o izmjeni Odluke o obrazovanju Savjeta za konkurentnost. Novi sastav Savjeta broji ukupno 22 člana, a od toga je 9 članova iz privrednih udruženja (Privredna komora, Unija poslodavaca, Američka privredna komora, Savjet stranih investitora, Montenegro biznis alijansa, Asocijacija menadžera, Asocijacija poslovnih žena, Udruženje preduzetnica i Udruženje mladih preduzetnika).

Savjet usvaja godišnji plan koji predstavlja okvirni dokument i prepoznaje ključne teme za razmatranje po kvartalima. Predlog plana rada Savjeta izradio je Sekretariat Savjeta za konkurentnost na osnovu konsultacija sa članovima Savjeta, a imajući u vidu aktuelne teme važne za poslovni ambijent, Plan rada Vlade i ključne međunarodne izvještaje.

U najnovijem **Redovnom ekonomskom izvještaju Svjetske banke za Zapadni Balkan** navodi se da na ekonomske rezultate svih šest ekonomija Zapadnog Balkana i dalje utiče rat u Ukrajini i njime uzrokovani nagli rast cijena energije i usporavanje globalnog rasta. I pored toga što je tokom godine ostvaren rast bolji od očekivanog, pomenute krize dovode do značajnih nepovoljnih okolnosti za region. Crna Gora je ostvarila snažan rast u prvoj polovini 2022. godine zahvaljujući rastu privatne potrošnje i daljem oporavku turizma. Međutim, perspektivu dodatnog oporavka opterećuju nepovoljni globalni izgledi i visok stepen neizvjesnosti u zemlji i van nje. Prema ovom izvještaju, reforme bi obuhvatale mjere za:

- Unapređenje tržišne konkurencije,
- Uklanjanje prepreka za preduzeća,
- Bolje zadržavanje stranih investitora i reinvestiranje,
- Smanjenje prepreka za učešće žena na tržištu rada,
- Unapređenje kvaliteta obrazovanja i
- Više standarde u upravi, uključujući digitalizaciju.

U izvještaju se kaže da aktuelna kriza naglašava i značaj ubrzavanja *zelene tranzicije* u regionu sa ciljem prelaska sa nestabilnih ugljovodonika na čistiju proizvodnju električne energije i zelenije obrasce proizvodnje i potrošnje.

Ključne poruke za Crnu Goru po posljednjem **Tranzicionom izvještaju Evropske banke za obnovu i razvoj za 2021.-22. g.:**

- Vlada treba da pojača fiskalnu konsolidaciju kada se zabrinutost zbog Covid-19 povuče,
- Da bi se obezbijedila fiskalna održivost, važno je ne samo poboljšati upravljanje javnim investicijama i naplatu poreza, već i usvojiti sveobuhvatnu srednjoročnu strategiju upravljanja javnim dugom i uspostaviti fiskalni savjet za jačanje nadzora nad fiskalnom politikom,
- Projekte javnih investicija treba pažljivo procijenjivati i odrediti prioritete na osnovu analize troškova i koristi,
- Upravljanje državnim preduzećima bi trebalo poboljšati,
- Treba obezbijediti „pravednu tranziciju“ za planirano postepeno ukidanje uglja.

U posljednjem **Izvještaju Evropske komisije o napretku Crne Gore** istaknute su, između ostalog, sljedeće oblasti za unapređenje:

- Neophodno je razviti i implementirati konkretne mjere za borbu protiv neformalne ekonomije;

- U oblasti privrednog prava, potrebno je nastaviti usklađivanje sa EU direktivama, koje je otpočeto osnivanjem dvije radne grupe – za izradu novog Zakona o privrednim društvima i Zakona o registraciji privrednih i drugih subjekata;
- Treba nastaviti sa implementacijom digitalnih usluga za mikro, mala i srednja preduzeća;
- Potrebno je uvesti obavezno rodno budžetiranje i dodijeliti više sredstava ženskom preduzetništvu na lokalnom nivou, a takođe osigurati uvođenje rodne ravnopravnosti na svim nivoima donošenja odluka, planiranja i implementacije politika;
- Razlike u zapošljavanju i platama, uznemiravanje na radnom mestu, (ne)pristupačna briga o djeci, neplaćeni rad i sistemi poreskih beneficija jesu pitanja koja negativno utiču na jednakost između žena i muškaraca, i na tome treba raditi;
- Nije postignut napredak u pogledu zakonodavnih i nezakonodavnih mjera usmjerenih na balans između poslovnog i privatnog života.

OECD izvještaj „Competitiveness in South East Europe 2021“ koji daje pregled ekonomskih indikatora za 6 zemalja regiona, pruža preporuke na nacionalnom, regionalnom i sektorskom nivou za podršku zemljama za poboljšanje investicione klime, jačanje konkurentnosti i preduzetništva. Na osnovu posljednjeg izvještaja, za Crnu Goru su definisani prioriteti:

- Unaprijediti promociju stranih investicija i olakšice,
- Uvesti alternativne načine za finansiranje privrede,
- Preispitati uspješnost preduzeća u državnom vlasništvu i razviti politike u ovoj oblasti,
- Ojačati programe za digitalnu transformaciju privatnog sektora,
- Stvoriti okvir za upravljanje zemljištem.

Svi identifikovani izazovi konkurentnosti su prepoznati stareškim dokumentima Vlade Crne Gore, te se sprovode odgovarajući reformski procesi, koji su u različitim fazama implementacije. U kontekstu odgovora na izazove konkurentnosti, pripremljen je i Plan rada Savjeta za konkurentnost za 2023. godinu koji obuhvata 4 glavne teme, po kvartalima:

- Unapređenje konkurentnosti,
- Siva ekonomija,
- Ekonomsko osnaživanje žena i
- Ključne barijere u poslovanju i predlozi za eliminisanje.

Plan rada Savjeta za konkurentnost za 2023. godinu

Tema	Aktivnost	Nosilac
I kvartal		
UNAPREĐENJE KONKURENTNOSTI <ul style="list-style-type: none"> Planirane izmjene regulative koja ima uticaj na poslovni ambijent Predlozi privrednih udruženja 	Status Otvorena pitanja Naredni koraci	članovi Savjeta
Strategija cirkularne tranzicije s akcionim planom za 2023. godinu	Razmatranje	MERT
Program za unapređenje konkurentnosti privrede za 2023. godinu	Razmatranje	MERT
Program za modernizaciju prerađivačkih kapaciteta	Razmatranje	MERT
Izveštaj o realizaciji Programa za unapređenje konkurentnosti za 2022. godinu, u cilju unapređenja poslovanja mikro, malih i srednjih preduzeća	Razmatranje	MERT
Izveštaj o statusu barijera u poslovanju sa kojima se susrijeće poslovna zajednica	Upoznavanje	SCC
Informacija o implementaciji Registra nameta i sljedeći koraci	Usvajanje	SCC
Informacija o aktivnostima IRF-a u oblasti ekonomskog osnaživanja žena	Upoznavanje	IRF
Plan izrade strategije klimatskog finansiranja IRF-a u saradnji sa Francuskom razvojnom agencijom (AfD)	Upoznavanje	IRF
Finansiranje infrastrukturnih projekata u crnogorskim opštinama sa stepenom razvijenosti ispod državnog prosjeka	Upoznavanje	IRF
Informacija o digitalizaciji procesa u IRF-u u saradnji sa državnim institucijama u cilju olakšanja uslova i skraćanja procedura za korisnike kredita IRF-a	Upoznavanje	IRF
Izveštaj o radu Savjeta za konkurentnost za 2022. godinu	Usvajanje	SCC
Izveštaji radnih grupa koje funkcionišu u okviru Savjeta za konkurentnost	Razmatranje	članovi Savjeta
II kvartal		
SIVA EKONOMIJA <ul style="list-style-type: none"> Akcioni plan za suzbijanje sive ekonomije i aktivnosti RG 	Status Otvorena pitanja Naredni koraci	MF
Rezultati reforme u oblasti privrednog prava i registracije privrednih i drugih subjekata <ul style="list-style-type: none"> Zakon o privrednim društvima Zakon o registraciji privrednih i drugih subjekata 	Razmatranje	MERT, SCC
Izveštaj o uključenosti privatnog sektora u proces donošenja zakona na nacionalnom nivou za I i II kvartal 2023. godine	Usvajanje	SCC
Izveštaj o poslovnom ambijentu 2021. – 2022.	Razmatranje	AmCham
Prezentacija rezultata istraživanja Bijela knjiga: Investiciona klima u Crnoj Gori 2022	Razmatranje	SSICG
Informacija o dodjeli godišnje nagrade za Naj menadžere i preduzetnike	Razmatranje	AMM
Informacija o uspostavljanju Jedinstvene kontakt tačke za usluge	Razmatranje	MERT
Izveštaji radnih grupa koje funkcionišu u okviru Savjeta za konkurentnost	Razmatranje	članovi Savjeta
III kvartal		
EKONOMSKO OSNAŽIVANJE ŽENA <ul style="list-style-type: none"> Status realizacije Akcionog plana Strategije za razvoj ženskog preduzetništva Aktivnosti na implementaciji rodno odgovornog budžetiranja Inicijativa za obračunavanje rodno odgovornog jaza u platama 	Status Otvorena pitanja Naredni koraci	MERT, SCC
Izveštaj o statusu barijera u poslovanju sa kojima se susrijeće poslovna zajednica	Upoznavanje	SCC

	Tema	Aktivnost	Nosilac
	Izveštaji radnih grupa koje funkcionišu u okviru Savjeta za konkurentnost	Razmatranje	članovi Savjeta
IV kvartal			
	KLJUČNE BARIJERE U POSLOVANJU I PREDLOZI ZA ELIMINISANJE	Status Otvorena pitanja Naredni koraci	članovi Savjeta
	Program ekonomskih reformi za Crnu Goru	Razmatranje	MF
	Digitalnom transformacijom do boljih usluga za građane i privredu	Razmatranje	MJU
	Strategija klimatskog finansiranja IRF-a	Upoznavanje	IRF
	Godišnji izvještaj o uključenosti privatnog sektora u proces donošenja zakona za 2023. godinu	Razmatranje	SCC
	Informacija o realizaciji Programa za unapređenje konkurentnosti privrede za 2023. godinu	Razmatranje	MERT
	Izveštaji radnih grupa koje funkcionišu u okviru Savjeta za konkurentnost	Razmatranje	članovi Savjeta